

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚII UNITE

HOTĂRÂREA nr. 2
Ședința din 04 aprilie 2024

Sub președinția doamnei judecător Corina - Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 27 lit. b) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra *Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.71/2023 pentru instituirea unei prelungiri a termenelor prevăzute la art.262 alin.(3²) din Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență (PL-x nr. 564/2023)*.

Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de **96** judecători în funcție, au fost prezenți **77** judecători.

În urma dezbaterilor, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea *Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.71/2023 pentru instituirea unei prelungiri a termenelor prevăzute la art.262 alin.(3²) din Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență (PL-x nr. 564/2023)* în raport de prevederile constituționale ale art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1) privind principiul bicameralismului, ale art. 115 alin. (7), ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, în componenta sa referitoare la calitatea și previzibilitatea legii, prin raportare la prevederile art. 44 alin. (1) cu privire la dreptul de proprietate privată, precum și cele ale art. 45 și 135 privind libertatea economică și art. 16 alin. (1) și (2) referitoare la interzicerea discriminării coroborate cu cele ale art. 53 privind principiul proporționalității.

1. Încălcarea principiului bicameralismului prevăzut de art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1) din Constituție. Încălcarea prevederilor art. 1 alin. (5) prin raportare la cele ale art. 115 alin. (7) din Constituție

Legea adoptată are ca obiect aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.71/2023 pentru instituirea unei prelungiri a termenelor prevăzute la art.262 alin.(3²) din Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

În forma inițiatorului, Articolul unic din OUG nr. 71/2023 are următorul conținut: *„Pentru polițele de asigurare/reasigurare, încheiate de societățile de asigurare/reasigurare aflate în procedură de insolvență în derulare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, termenele de încetare de drept de 90 zile, respectiv de 150 de zile, prevăzute la art. 262 alin.(3²) din Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se prelungesc cu 90 zile”.*

Senatul, în calitate de primă Cameră sesizată, a adoptat tacit proiectul de lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.71/2023 pentru instituirea unei prelungiri a termenelor prevăzute la art.262 alin.(3²) din Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, la 03.10.2023.

La 26.03.2024 Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a decis, pe lângă aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2023, anterferită, completarea proiectului de lege prin introducerea prevederilor art. II, cu următorul conținut:

„Art. II. – (1) În cazul operatorilor economici care funcționează în ramurile strategice ale economiei naționale, aflați, la data intrării în vigoare a prezentei legi, într-o procedură de concordat preventiv, durata de derulare a concordatului/planului de restructurare poate fi prelungită, la cererea debitorului, pentru motive justificate, cu cel mult 5 ani.

(2) Administratorul concordatar poate solicita judecătorului sindic, în al cincilea an de derulare a concordatului preventiv/planului de restructurare, omologarea prelungirii duratei de derulare a concordatului preventiv/planului de restructurare, potrivit alin. (1), și a modificării măsurilor corespunzătoare acestei prelungiri.

(3) Cererea prevăzută la alin. (2) va fi însoțită de hotărârea de aprobare de către creditorii concordatari/afecțați a prelungirii duratei de derulare a concordatului/planului de restructurare și a modificării măsurilor corespunzătoare acestei prelungiri, adoptată în condițiile de întocmire și votare a concordatului/planului de restructurare, cu creanțele rămase în sold la data votului.

(4) Creditorii concordatari/afecțați care au votat împotriva prelungirii termenului concordatului preventiv/planului de restructurare, precum și creditorii neconcordatari își pot recupera creanța prin orice alte modalități

prevăzute de lege, inclusiv vor putea formula cereri de deschidere a procedurii insolvenței față de debitor.”

Din examinarea formelor adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, apreciem că legea adoptată nesocotește principiul constituțional al bicameralismului.

Astfel, în jurisprudența consolidată a Curții Constituționale a fost conturat conținutul prevederilor art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1) din Constituție, sub aspectul incidenței și a modului în care principiul bicameralismului este reflectat în procedura de legiferare

Astfel, în recenta Decizie nr. 341 din 21 iunie 2023, publicată în M. Of. Partea I nr. 1062 din 24 noiembrie 2023, în paragrafele 50-54, Curtea Constituțională, valorificând jurisprudența anterioară în materie, sintetizează esența principiului bicameralismului astfel:

„50. [...] Ținând seama de indivizibilitatea Parlamentului ca organ reprezentativ al poporului român și de unicitatea sa ca autoritate legiuitoare a țării, Constituția nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră [...]. Legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, drept care autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră [...]. Ca urmare, dezbaterile parlamentare a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale Parlamentului. Așa fiind, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce proiectului de lege sau propunerii legislative adoptate de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze, ceea ce contravine principiului bicameralismului [...].

51. Stabilind limitele principiului bicameralismului, Curtea a apreciat că aplicarea acestuia nu poate avea ca efect deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate. Este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor [...].

52. Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care, prin procedura parlamentară, se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea cumulativă a celor două criterii este de natură să afecteze principiul care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ [...].

53. *Însă bicameralismul nu înseamnă ca ambele Camere să se pronunțe asupra unei soluții legislative identice, în Camera decizională putând exista abateri inerente de la forma adoptată de Camera de reflecție, desigur, fără schimbarea obiectului esențial al proiectului de lege/propunerii legislative. [...] Curtea a reținut că art. 75 alin. (3) din Constituție, folosind sintagma "decide definitiv" cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera decizională nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator.*

54. *În acest sens, modificările aduse formei adoptate de Camera de reflecție trebuie să cuprindă o soluție legislativă care păstrează concepția de ansamblu a acesteia și să fie adaptate în mod corespunzător, prin stabilirea unei soluții legislative alterative/complementare care nu se abate de la forma adoptată de Camera de reflecție [...]."*

Din examinarea comparativă a formei inițiatorului, forma adoptată tacit de Senat și cea adoptată de Camera Deputaților, în calitate de cameră decizională, prin raportare la considerentele cu caracter de principiu cristalizate în jurisprudența instanței de contencios constituțional, apreciem că, pe de o parte, există o configurație semnificativ diferită între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, iar pe de altă parte, forma finală a legii se îndepărtează în mod substanțial și fără o justificare obiectivă, reflectată în instrumentul de prezentare și motivare, de la scopul inițial al actului normativ.

Astfel, Senatul a fost sesizat de către Guvern, în condițiile art. 115 alin. (5) din Constituție, cu o lege de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.71/2023 pentru instituirea unei prelungiri a termenelor prevăzute la art.262 alin.(3²) din Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, care la - rândul său - reglementa prelungirea unor termene referitoare la polițele de asigurare/reasigurare, încheiate de societățile de asigurare/reasigurare aflate în procedură de insolvență la momentul intrării în vigoare a ordonanței de urgență.

Senatul a adoptat tacit legea, sub forma Articolului unic de adoptare a ordonanței de urgență anterior amintite, în schimb Camera Deputaților a introdus un nou articol – art. II, cu un obiect de reglementare de sine stătător față de prevederile art. I și fără legătură cu acestea.

Astfel, prin intermediul art. II din lege se urmărește instituirea unor norme cu caracter special în materia procedurii de concordat preventiv, atunci când debitorul este un operator economic care funcționează în ramurile strategice ale economiei naționale, în sensul că se reglementează prelungirea succesivă a procedurii sau a planului de restructurare, inițial la solicitarea debitorului, iar subsecvent la solicitarea administratorului concordatar (însoțită de hotărârea de aprobare a prelungirii de către creditorii concordatari/afecțați de prelungire)

pentru un termen cumulat, care potrivit intenției de reglementare, se poate întinde pe o perioadă de 10 ani. De asemenea, cu ocazia celei de-a doua prelungiri se instituie și mijloacele puse la dispoziția creditorilor pentru recuperarea creanțelor.

Prevederile art. II nu modifică sau completează Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, deși reglementează în mod direct și cu caracter special aspecte ce țin de procedura concordatului preventiv, prevăzută de cadrul general în materie - Legea nr. 85/2014.

Cu toate acestea, din analiza Expunerii de motive se observă cu claritate faptul că inițiatorul nu a avut în vedere instituirea unor norme distincte referitoare la procedura concordatului preventiv, intenția de reglementare fiind limitată la prelungirea unor termene referitoare la polițele de asigurare/reasigurare, încheiate de societățile de asigurare/reasigurare aflate în procedură de insolvență la momentul intrării în vigoare a ordonanței de urgență.

De asemenea, intervenția realizată în cadrul Camerei decizionale nu se reflectă nici în titlul legii adoptate, care trebuie să ilustreze obiectul reglementării exprimat sintetic, potrivit art. 41 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

În aceste condiții, textul legii în forma adoptată de Camera Deputaților se configurează într-o schimbare de esență, care se îndepărtează în mod fundamental atât de la voința inițiatorului, cât și de la voința Senatului, câtă vreme dispozițiile art. II nu au fost avute în vedere și dezbătute de Senat, care a adoptat în mod tacit legea.

Totodată, introducerea art. II în textul legii de către Camera decizională determină o modificare majoră de conținut față de forma adoptată de Camera de reflecție.

Prin urmare, apreciem că modificările realizate de camera decizională, sub aspect cantitativ și calitativ contravin exigențelor principiului bicameralismului instituit de art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție, aspect ce atrage neconstituționalitatea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.71/2023 pentru instituirea unei prelungiri a termenelor prevăzute la art.262 alin.(3²) din Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, în ansamblul său.

Sub un alt aspect, legea criticată nu se integrează în obiectul de reglementare al legii de aprobare a ordonanței de urgență a Guvernului, astfel că față de modalitatea de adoptare a acesteia sunt încălcate prevederile art. 115 alin. (7) din Constituție și art. 1 alin. (5) din Constituție, fiind pe deplin aplicabile argumentele expuse în precedent.

În acest sens, în paragrafele 50-51 din Decizia nr. 56 din 16 februarie 2022, publicată în M. Of. Partea I, nr. 367 din 13 aprilie 2022, Curtea Constituțională a reținut că: „ 50. (...) în măsura în care obiectul legii - exprimat prin titlul său - se referă la aprobarea unei ordonanțe de urgență, o dispoziție care nu reglementează nicio măsură în legătură cu sau conexă ordonanței de urgență

nu se integrează în obiectul de reglementare al legii de aprobare a ordonanței de urgență a Guvernului, încalcându-se, pe de o parte, art. 115 alin. (7) din Constituție, iar, pe de altă parte, art. 1 alin. (5) din Constituție, prin raportare la prevederile art. 41 alin. (1) și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 (...). Curtea a mai precizat că, în cazul proiectelor de legi de aprobare a ordonanțelor/ordonanțelor de urgență, titlul legii este cel care califică obiectul său de reglementare, ceea ce înseamnă că, potrivit art. 115 alin. (7) din Constituție, pe de o parte, ordonanța de urgență ar urma să înceteze să mai fie un act normativ de sine stătător și să devină, ca efect al aprobării de către autoritatea legiuitoare, act normativ cu caracter de lege, chiar dacă, din rațiuni de tehnică legislativă, alături de datele legii de aprobare, conservă și elementele de identificare atribuite la adoptarea sa de către Guvern, iar, pe de altă parte, legea astfel adoptată va viza numai obiectul de reglementare al ordonanței de urgență și măsurile conexe, de corelare sau de politică legislativă, ce au legătură cu domeniul astfel determinat. În consecință, o atare lege fie aprobă pur și simplu ordonanța de urgență, fie aprobă ordonanța de urgență, cu modificarea, completarea, abrogarea sau chiar suspendarea unor dispoziții ale acesteia; în ambele cazuri însă legiuitorul este competent să adopte măsuri de corelare a soluțiilor legislative preconizate cu ansamblul actelor normative care fac parte din fondul activ al legislației. În consecință, Curtea a constatat că art. II și III din legea criticată nu se integrează în obiectul de reglementare al legii de aprobare a ordonanței de urgență a Guvernului, încalcându-se, pe de o parte, art. 115 alin. (7) din Constituție, iar, pe de altă parte, art. 1 alin. (5) din Constituție, prin raportare la prevederile art. 41 alin. (1) și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 (...).

51. Într-o altă cauză, Curtea, comparând obiectul de reglementare al ordonanței de urgență cu soluția legislativă reglementată în articolul unic pct. 3 (cu referire la art. XVIII) din legea de aprobare a acesteia, a observat că **textul analizat are caracter de sine stătător, nu vizează măsuri fiscale (așadar, obiectul ordonanței de urgență) și nu reprezintă o măsură conexă, de corelare sau de politică legislativă în raport cu obiectul ordonanței de urgență, ceea ce duce la concluzia că textul criticat nu are legătură cu obiectul ordonanței de urgență aprobate, reglementând un aspect neavut în vedere, distonant și diferit de aceasta.** Parlamentul este organul legislativ suprem al poporului român, însă în procedura de legiferare trebuie să respecte exigențele constituționale referitoare la aspectele formale ale acesteia. Astfel, în procedura generală de legiferare ține de opțiunea exclusivă a Parlamentului să adopte reglementările pe care le consideră oportune sau necesare, cu respectarea Constituției, însă, **în procedura specială de aprobare a ordonanțelor, emise în baza unei legi de abilitare, sau a ordonanțelor de urgență, Parlamentul trebuie să se limiteze la obiectul acesteia, neputând promova soluții legislative ce nu se circumscriu obiectului de reglementare al ordonanței/ordonanței de urgență sau nu sunt în legătură cu acesta. (...).**

2. Încălcarea principiului legalității în componenta privind calitatea legii prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție. Încălcarea dreptului de proprietate privată prevăzut de art. 44 alin. (1) din Constituție.

În considerentul nr. 51 din Decizia 62 din 13 februarie 2018, publicată în M.Of. Partea I, nr. 373 din 02 mai 2018, Curtea Constituțională a reținut că „*orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza Sissanis împotriva României, paragraful 66). O lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție, numai dacă norma este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita (în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, și Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la care se rețin, spre exemplu, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Cantoni împotriva Franței, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Wingrove împotriva Regatului Unit, paragraful 40, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei, paragraful 59).”*

De asemenea, în considerentul 74 din Decizia nr. 104/2018, Curtea Constituțională a reținut că „*În cadrul controlului de constituționalitate, principiul legalității a fost analizat inclusiv prin încorporarea normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Temeiul constituțional al valorificării normelor de tehnică legislativă în controlul de constituționalitate a*

fost identificat așadar în dispozițiile art. 1 alin. (3) "România este stat de drept [...]", precum și ale art. 1 alin. (5), "În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie".

Față de amendamentele depuse la Camera Deputaților:

- noțiunea de „operatori economici care funcționează în ramurile strategice ale economiei naționale” nu este definită în cuprinsul legii și nici nu se face trimitere la alte acte normative care circumstanțiază această noțiune, aspect de natură să conducă la o aplicare și interpretare neunitară și arbitrare a acesteia; de asemenea, reglementarea unei proceduri speciale pentru o singură categorie nedefinită de operatori economici determină lipsa de previzibilitate a normei.
- prevederile art. II alin. (1) fac referire, în contextul modalității de prelungire a concordatului preventiv, la sintagma „*motive justificate*” fără a le determina sau a institui criterii obiective de determinare a acestora;
- modalitatea de corelare a prevederilor art. II alin.(1) și (2) este neclară, de vreme ce nu rezultă dacă cele două alineate reglementează situații juridice diferite sau, din contră, alin. (1) reprezintă norma care instituie posibilitatea de prelungire a concordatului/planului de restructurare, iar alin. (2) reglementează procedura de punere în aplicare a alin. (1);
- prevederile art. II alin.(1) și (2) sunt necorelate în condițiile în care ipoteza alin. (2), potrivit căreia „*Administratorul concordatar poate solicita judecătorului sindic, în al cincilea an de derulare a concordatului preventiv/planului de restructurare*”, pleacă de la premisa faptului că prelungirea instituită de prevederile art. II alin. (1) se face pe o perioadă de 5 ani, cu toate că prevederile alin. (1) stabilesc o prelungire „cu cel mult 5 ani”, deci care poate fi dispusă pe o perioadă mai scurtă; or, dacă prelungirea prevăzută la alin. (1) se dispune pe un termen mai scurt, ipoteza prevăzută la alin. (2) nu mai este incidentă.
- prevederile art. II nu se integrează organic în fondul activ al legislației în materia concordatului preventiv reglementat de prevederile Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență; astfel:
 - durata de derulare a planului de restructurare este reglementată, cu caracter de normă generală, la art. 24 alin. (7) din Legea nr. 85/2014, aplicabilă tuturor operatorilor economici, și este de 48 de luni de la data omologării acestuia prin hotărâre executorie, cu posibilitatea prelungirii acestuia cu 12 luni;
 - de la această regulă, art. 25³ alin. (1) din aceeași lege prevede o situație de excepție pentru procedurile de concordat preventiv deschise înainte de 17 iulie 2022, pot fi prelungite pentru încă 24 de luni, însă durata totală nu poate depăși 60 de luni, conform alin. (2) al aceluiași articol;

- prin ipoteză, operatorii economici avuți în vedere de prevederile art. II din Lege se află în una dintre cele două situații reglementate de prevederile art. 23 alin. (7) sau art. 25³ alin. (1) – (2) din Legea nr. 85/2014, nerezultând în ce condiții sunt compatibile aceste dispoziții din perspectiva termenelor maxime instituite referitoare la durata procedurii de concordat preventiv/planului de restructurare (în special în ce privește art. II din legea adoptată și art. 25³ alin. (1) – (2) din Legea nr. 85/2014), respectiv a modalității de prelungire a acesteia și a mecanismelor de protecție puse la dispoziția creditorilor, cât timp legea adoptată nu face trimitere la cadrul general în materie de insolvență și nici nu se constituie într-o lege de modificare și/sau completare a acesteia.
- prevederile art. II alin. (1) și (2) nu reglementează în sine procedura de prelungire din perspectiva conținutului cererii de prelungire, al planului de restructurare, fiind necorelate cu prevederile art. 23 alin. (2) și art. 24 din Legea nr. 85/2014, câtă vreme prevederile legii adoptate nu fac trimitere la cadrul general în materie;
- instituirea unui termen maximal de 10 ani în care poate fi prelungită durata de derulare a concordatului preventiv/planului de restructurare, în condițiile art. II alin. (1) și (2) din lege, adăugat celui prevăzut de art. 24 alin. (7) din Legea nr. 85/2014, sau după caz, de art. 25³ din aceeași lege este de natură să încalce principiul previzibilității raportat la dreptul de proprietate al creditorilor, drept care trebuie să fie real, iar nu iluzoriu, golit de conținut prin temporizarea realizării acestuia într-un interval îndelungat de timp; în această privință, legiuitorul nu a oferit o justificare obiectivă și rezonabilă nici pentru durata semnificativă a prelungirii termenelor și nici pentru aplicarea acesteia unei categorii specifice de operatori economici.

Apreciem că modalitatea de reglementare a prevederilor art. II, cu argumentele expuse anterior, precum și omisiunile legislative relevate au valențe constituționale, care conduc la concluzia nerespectării principiului legalității, prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituția României.

3. Încălcarea art. 45 și 135 din Constituție privind libertatea economică coroborate cu cele ale 53 din Constituție prin raportare la art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție referitoare la interzicerea discriminării.

În ceea ce privește principiul egalității în drepturi și interzicerea discriminării, în ce privește drepturile garantate de Constituție, instanța de contencios constituțional a statuat, într-o jurisprudență constantă, reținută în paragraful 43 din Decizia nr. 56 din 16 februarie 2022, că începând cu Decizia Plenului nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, că „*acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite.*”

Ca urmare, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (...). Principiul egalității în drepturi nu înseamnă uniformitate, încălcarea principiului egalității și nediscriminării existând atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite (...). Nesocotirea principiului egalității are drept consecință neconstituționalitatea discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului. Curtea a mai stabilit că discriminarea se bazează pe noțiunea de "excludere de la un drept" (...), iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (...).

În același sens este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat, în aplicarea prevederilor art. 14 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind interzicerea discriminării, că reprezintă o încălcare a acestor prevederi orice diferență de tratament săvârșită de stat între indivizi aflați în situații analoage, fără o justificare obiectivă și rezonabilă (de exemplu, prin Hotărârea din 13 iunie 1979, pronunțată în Cauza Marckx împotriva Belgiei, Hotărârea din 13 noiembrie 2007, pronunțată în Cauza D.H. și alții împotriva Republicii Cehe, paragraful 175, Hotărârea din 29 aprilie 2008, pronunțată în Cauza Burden împotriva Regatului Unit, paragraful 60, Hotărârea din 16 martie 2010, pronunțată în Cauza Carson și alții împotriva Regatului Unit, paragraful 61).

Din examinarea prevederilor legii adoptate rezultă că legiuitorul a urmărit instituirea un regim preferențial, diferit de cel de drept comun, în favoarea operatorilor economici care funcționează în ramurile strategice ale economiei naționale, aflați în procedura concordatului preventiv în condițiile Legii nr. 85/2014, față de alți operatori economici, în sensul că cei din prima categorie pot beneficia de prelungirea succesivă a termenului de derulare a concordatului preventiv, până la o durată maximă de 10 ani, fără a exista o justificare obiectivă, rațională și proporțională pentru această soluție normativă și fără a ne afla în prezența unor situații care - prin natura lor - să reclame diferența de tratament juridic dintre cele două categorii în ce privește drepturile garantate prin 45 și 135 din Constituție.

Astfel, legiuitorul nu a justificat tratamentul preferențial acordate operatorilor economici care funcționează în ramurile strategice ale economiei naționale în raport cu operatorii economici ale căror drepturi sunt reglementate prin art. 135 lit.a) din Constituție.

Or, o asemenea modalitate de reglementare creează premisele nesocotirii libertății economice a operatorilor economici care se pot prevala doar de condițiile de prelungire instituite de Legea nr. 85/2014, iar nu și de dispozițiile mai

favorabile stabilite prin legea adoptată doar în favoarea unei anumite categorii de operatori economici, neexistând o proporționalitate între măsura adoptată și scopul urmărit.

Mai mult, astfel cum s-a arătat anterior, soluția normativă nu este deloc justificată în cuprinsul Expunerii de motive, astfel că apreciem că aceasta conduce la încălcarea prevederilor art. 16 alin. (1) și (2), art. 45 și 135 coroborate cu art. 53 din Legea fundamentală.

În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite

HOTĂRĂȘTE:

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra neconstituționalității *Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.71/2023 pentru instituirea unei prelungiri a termenelor prevăzute la art.262 alin.(3²) din Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență (PL-x nr. 564/2023)* prin raportare la prevederile constituționale ale art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1) privind principiul bicameralismului, ale art. 115 alin. (7), ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, în componenta sa referitoare la calitatea și previzibilitatea legii, prin raportare la prevederile art. 44 alin. (1) cu privire la dreptul de proprietate privată, precum și cele ale art. 45 și 135 privind libertatea economică și art. 16 alin. (1) și (2) referitoare la interzicerea discriminării coroborate cu cele ale art. 53 privind principiul proporționalității.

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

Președinte

Judecător Corina-Alina Corbu

Prim magistrat asistent

Aneta Ionescu